

سائین سہیلی سرکار

بُزگترین عارف کشمیر آزاد فعلی، سید غلام محمد شاہ بہ لقب "سائین سہیلی سرکار" معروف است۔ چون مُریدِ اَنشِ رااِغلب "سہیلی" می گفت، بنا براین، بدین کلمہء مُلقب شد۔ کلمہ "سائین" و "سرکار" را بہ معنی "آقا" بہ کارمی بَرند و کلمہ "سہیلی" بہ معنی دُوست، درمیان زنان بہ کارمی رُود۔

أصلش از سادات کاظمی مُلتان بود۔ اجدادش از مُلتان بہ گجرات (پاکستان) مُہاجرت کردند۔ وی از محضر پدربزرگوارش و دیگر عُلمایِ نابی آن زمان کسبِ فیض کرد۔ وی در شانزده سالگی تحصیلاتِ خود را بہ پایان رسانید۔ مُدتی نگشت کہ پیرسردی را بہ خواب دید کہ بہ وی فرمود: "من شمس الدین ہستم۔ فوری پیش من بہ "سیال" بیا" آن پیر مرد خواجه شمس الدین سیالوی (سیال شریف - سرگودھا) بود کہ از بُزرگترین مشائخ چشتی نظامی و مرشد و مراد ہزاران نفر بود۔ عُرفانی چون پیر سید حیدر شاہ (جلال پور - جہلم) خواجه محمد معظّم الدین، (معظّم آباد - سرگودھا) و پیر سید سہرعلی شاہ (گولرا - اسلام آباد) از مُریدان وی بودند۔

سید غلام محمد شاہ بہ زودی۔ بہ سیال شریف رسید دہ دست حضرت خواجه شمس الدین سیالوی بیعت کردہ، بہ مُجاہدہ و ریاضت پرداخت۔ چون مراحلِ سُلوک را با موفقیت پیمود، بہ خلافت مرشد مشرف گردید۔ وی نزدیک سی سال درجا های مختلف شہر ستانہایی چون راولپندی، حسن ابدال۔ ہری پور، ایبت آباد، مانسہرہ و مظفر آباد (پایتخب کشمیر آزاد) ریاضتہا کشید۔ ریاضت گاہ های وی، درہمہ این شہرہا زیارتگاہ مردم است۔

وی در زندگی خودش در تمام منطقہ مشہور شدہ بود۔ تعدادِ مُریدان وی خیلی زیاد است کہ در پاکستان، ہندوستان، افغانستان و بعضی از کشور های دیگر بہ سر می بَرند۔ مردم کشمیر وی را ازہمہ بیشتر دوست دارند و باوی ارادت و ویژہ ای می ورزند۔

سائین سہیلی سرکار رند سرمست ولی کاملاً پایبند شریعت بود۔ او شریعت و طریقت را یکی می دانست و مریدانش را ہمیشہ برای اطاعت شریعت توصیه می کرد۔ وی گوشہ گیری را دُوست داشت و زیاد حرف نمی زد۔ یک حالتِ محویت قلندرانہ ای داشت۔ گاہی در آن حالت سُکر، ابیات عارفانہ بہ زبان پنجابی می سرود کہ زبان زدِ خاص و عام است۔

علاوہ بر مردم عامہ، رُ سائی آن نواحی، حتی سہاراجہ کشمیر ہم بہ خانقاہش رفت و آمد داشت۔ رفتار وی باہمہ مراجعین یکسان بود۔ اگر کسی ہدیہ ای می کرد، فوری بہ دیگران می داد۔

گویند کہ قبل از رحلتش خیلی خوشحال بود و بہ یاران می گفت: "دیگر وقت رفتن نزدیک شدہ است"۔ سرانجام در ۲۰ ژانویہ ۱۹۰۰م در مظفر آباد در گذشت۔ آرامگاہش در این زیارتگاہ ارادتمندان است۔ (دکتر غلام معین الدین نظامی)

فرہنگ

کشمیر آزادِ فعلی	:	موجودہ آزاد کشمیر۔
اغلب	:	زیادہ تر۔
نامی	:	مشہور۔
مراد	:	پیرو مرشد۔
مجاہدہ و ریاضت	:	زہد و عبادت و ریاضت۔
موفقیت	:	کامیابی۔
توصیہ	:	تاکید، سفارش۔
حالتِ محویت	:	جذب و مستی کی کیفیت۔
شکر	:	سرمستی و مدہوشی۔
رفتار	:	سلوک، رویہ۔
مراجعین	:	رجوع کرنے والے (مراجع کی جمع)۔
سرانجام	:	آخر کار۔

تمرین

- ۱۔ معنی کلمہ "سہیلی" چیست؟
- ۲۔ سائین سہیلی سرکار مُریدہ بود؟
- ۳۔ وی بہ چہ زبان شعر می سرود؟
- ۴۔ وی قبل از رحلتش بہ مردم چہ می گفت؟
- ۵۔ آرامگاہ وی در کجا است؟
- ۶۔ سبق میں استعمال ہونے والے مرکب اضافی اور توصیفی انگ لکھیے۔
- ۷۔ مندرجہ ذیل افعال کون سے ہیں۔ ان کی گردانیں مع ترجمہ لکھیے:
بہ کار می زود۔ بہ پایان رسانید۔ پیچود۔ می دانست۔ در گذشت۔
- ۸۔ مندرجہ ذیل حُرُوف کو جملوں میں استعمال کیجیے:
از، در، بہ، چون، ولی